

Hvor 'dyrt' er det egentlig at partihoppe? Og er brug af Facebook i valgkamp overvurderet? Førende kommunalforskere har analyseret KV13.

tema side 3 + 12-13

kommunen

politik fra rødderne mandag 27. februar 2017 · nr. 5 · 60. årgang

Stofmisbrugere snydes for rettidig behandling

Det er "gift for motivationen", når misbrugere, der beder kommunen om hjælp, ikke kommer hurtigt i gang med behandlingen. I 13 procent af sagerne overskrides behandlingsfristen.

social & sundhed side 6-7

FOTO: EMIL HORNSTRUP JAKOBSEN / POLFOTO

Sådan live-streamer man fra borgermøder. Næstved deler ud af erfaringerne.

guide side 10-11

En kreativ idé har gjort det muligt for Viborg at overvåge udviklingshæmmede om natten.

etik side 12-13

Efter et udskældt tv-program ramte en 'lovestorm' Lolland-Falster og blev til ren og skær skaberkraft.

kronik side 21

Massive overskridelser af behandlings- garantien for stofmisbrugere

"Fjern mig fra den her planet. Giv mig håndjern på og smid mig i et fængsel, så jeg ikke er til fare for mig selv mere." Sådan beskriver Peter Janus Duun tankemylderet, der kørte rundt i hovedet på ham, inden han bad om hjælp til behandling. I dag har Peter Janus Duun været clean i omkring et halvt år; han er blevet far og har erstattet de fede med faderrollen. I øjeblikket er han ved at færdiggøre sin bachelor i industrielt design ved Kolding Designskole.

Foto: Emil Hornstrup Jakobsen

Trods klar lovgivning og kritik fra Statsrevisorerne har kommunerne store problemer med at overholde behandlingsgarantien til stofmisbrugere. KL erkender problemet, mens socialministeren, Mai Mercado (K), vil undersøge, om behandlingsgarantien skal strammes.

garanti

Jens Holm
jens@kommunen.dk

35-årige Peter Janus Duun fra Aarhus er et af de mennesker, som har haft brug for kommunens hjælp til at komme ud af sit hashmisbrug - der nåede at strække sig over mere end et årti.

Fra 2000 til 2016 gennemgik han i perioder alt fra afrusningsture i sommerhuse samt døgn- og ambulante behandlinger.

Han har selv mærket på

egen krop, hvorfor det er vigtigt at komme hurtigt i behandling, når motivationen er til stede.

- Når jeg henvender mig, så er det, fordi jeg har nået bunden og gerne vil have hjælp til at løse problemerne. Og så er det gift for min motivation, hvis man ikke kan få hjælpen, fortæller Peter Janus Duun, tidligere stofmisbruger fra Aarhus Kommune.

Derfor bliver han ærgerlig over at høre, at kommunerne ifølge nye tal fra Socialstyrelsen generelt bliver dårligere

og dårligere til at overholde lovkravet om, at en misbruger, der henvender sig med et ønske om behandling, skal være i gang efter højst 14 dage - den såkaldte behandlingsgaranti.

I 2014 kunne kommunerne ikke overholde behandlingsgarantien i 13 procent af sagerne, mens antallet var 10 procent i 2010.

Hos flere kommuner var problemerne med at overholde loven så store, at garantien ikke blev overholdt ved cirka 3 ud af 4 nystartede behandlinger.

"Der er forskel på folk"

Den negative udvikling bekymrer Rådet for Socialt Udsatte, der hæfter sig ved, at Statsrevisorerne så sent som i 2012 kritiserede kommunerne for ikke at overholde den lovbestemte garanti.

- Det er skidt for at sige det mildt; det burde jo gå i den anden retning specielt set i forhold den kritik, som kom fra Statsrevisorerne i 2012, siger formand Jann Sjørnsen.

Samtidig mener han, at en af hovedårsagerne til, at der ikke er blevet gjort mere for at

"Det må ikke ske. Nu går vi snarest muligt i gang med at undersøge mulighederne for at forkorte behandlingsfristen."

Mai Mercado (K), børne- og socialminister

løse problemerne, er, at hjælpen til stofmisbrugere ikke har haft den store politiske bevågenhed.

- Det viser, at der er forskel på folk. Hvis det var en anden type behandling, der blev stillet garanti for, så tror jeg ikke, at kommunerne ville slippe afsted med at levere de her tal - år efter år, mener Jann Sjørnsen.

Formanden har samtidig svært ved at se, at der skulle være specielle økonomiske forhindringer, der gør det svært for kommunerne at overholde behandlingsgarantien.

Andel af overskridelser i forhold til nystartede forløb

2010	11 %	820 ud af 7135
2011	8 %	574 ud af 6.839
2012	11 %	790 ud af 6.965
2013	12 %	838 ud af 6.727
2014	13 %	824 ud af 6.812

Kilde: Socialstyrelsen

”Det viser, at der er forskel på folk. Hvis det var en anden type behandling, der blev stillet garanti for, så tror jeg ikke, at kommunerne ville slippe afsted med at levere de her tal - år efter år.”

Jann Sjursen, formand, Rådet for Socialt Udsatte

store overskridelser i forhold til behandlingsgarantien.

- Der er sket store besparelser på de midler, vi har til at købe privatpladser. Det vil sige, at langt flere ryger i vores egen behandling. Den anden del er, at vi har fået langt flere henvendelser i misbrugsafsnittet over tid. Når vi ser tilbage over de senere år, så kommer der flere til os, og det er steget med cirka 100 henvendelser om året de seneste tre-fire-fem år, siger Maja Torp.

”Ude af vores hænder”

Hos Hvidovre Kommune blev 9 ud af 36 nystartede behandlinger ikke startet i tide.

- Vi er 100 procent afhængige af, at vores eksterne leverandør, eksempelvis KABS eller Stofrådgivningen, har plads og tid til at tage den her borger ind. Det er jo lidt ude af vores hænder som kommune, fortæller Tina Fick Kulmbak, der er misbrugs-konsulent i Hvidovre Kommune.

Men det er jo jeres ansvar at finde et passende antal leverandører, så I kan overholde loven?

- Det er fuldstændig korrekt. Det er der, hvor vi som kommune står med et ansvar for, at tilbuddet iværksættes indenfor 14 dage. Der må jeg sige, at det som udgangspunkt selvfølgelig er noget, vi bestræber os på, siger Tina Fick Kulmbak.

Ifølge Tina Fick Kulmbak er det særlig svært at overholde behandlingsgarantien i de tilfælde, hvor Hvidovre Kommune skal spille sammen med andre myndigheder omkring selve udredningen af borgeren. Eksempelvis når misbrugeren også har en psykisk sygdom.

- Misbrugerne ikke er de mest stabile og strukturerede personer, når det handler om mødetider eksempelvis. Derfor tager det ofte lang tid at hive dem ind til en samtale, hvor vi kan afdække deres behov, og hvad det rette behandlingssted er. Og hvis de får en tid hos behandlingsstedet, så møder de måske ikke op, fortæller Tina Fick Kulmbak.

KL: Overhold loven

Hos KL erkender Thomas Adelskov, formand for KL's

Social- og Sundhedsudvalg, at kommunerne bør rette op på problemerne.

- Der skal ikke herske tvivl om, at kommunerne skal overholde loven - og derfor også leve op til behandlingsgarantien. Her vil jeg opfordre kommunerne til at få set området grundigt efter i sømmene, skriver Thomas Adelskov, der er formand for KL's Social- og Sundhedsudvalg, i et skriftligt svar til avisen.

Tilbage i 2012, da statsrevisorerne kritiserede kommunerne for både manglende overholdelse af behandlingsgarantierne og manglende kvalitetsstandarder for misbrugsbehandlingen, var årsagerne til overskridelserne også et tema.

- Vi kan ikke umiddelbart se, om det skyldes langsomme kommuner, eller at borgeren er udeblevet fra behandlingen. Det er vigtigt, at vi får dette undersøgt nærmere, skriver Thomas Adelskov.

Derudover mener KL også, at en af årsagerne til problemerne findes i manglende kapacitet.

- Endelig skal man også have for øje, at der er sket en udvikling på området, hvor flere og flere har brug for behandling. Det kan ikke undgå at sætte det kommunale behandlingssystem under et gevaldigt pres, skriver han.

Ifølge den tilsynsførende myndighed på området, Socialstyrelsen, er der dog ikke sket en stigning i forhold til antallet af misbrugere, der søger behandling. I 2010 blev der igangsat 7.304 nystartede behandlingsforløb, mens antallet faldt til 6.812 i 2014.

Minister: Det må ikke ske

Hos børne- og socialministeren, Mai Mercado (K), er meldingen helt klar overfor kommunerne.

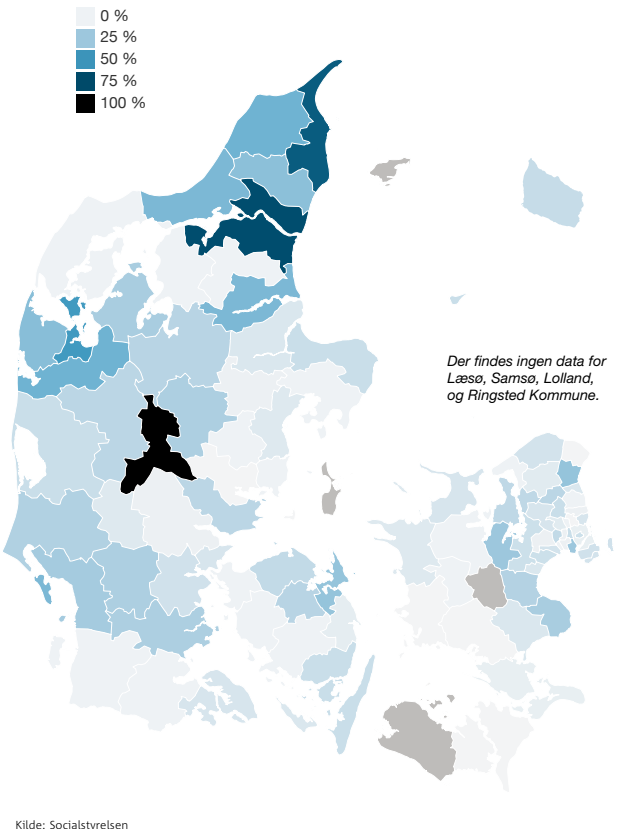
- Det må ikke ske. Nu går vi snarest muligt i gang med at undersøge mulighederne for at forkorte behandlingsfristen, og der må vi også dykke mere ned i, hvilke årsager der ligger bag de øvrige overskridelser. Det er en forudsætning for at kunne gøre noget ved det, skriver Mai Mercado i et skriftligt svar til avisen.

Undersøgelsen skal ifølge ministeren kaste lys over, hvornår det er misbrugerens selv, der er årsag til overskridelsen, og hvornår det er den enkelte kommune, der ikke har formået at overholde garantien.

Hos oppositionen vil Enhedslisten gerne være med til at følge ministerens planer helt til dørs.

- Det er klart, at vi vil spørge socialministeren efter, hvad hun har tænkt sig at foretage sig for at løse problemet. Det vil vi spørge om i et skriftligt udvalgs spørgsmål. Alt afhængig af, hvad hun svarer, så må vi se, om hun skal kaldes i samråd. For det er klart, at det her er en helt uholdbar situation, siger Peder Hvelplund, der er sundhedsordfører hos Enhedslisten. ○

Overskridelser af behandlingsgarantien i 2014

Kilde: Socialstyrelsen

» Se det interaktive kort med de præcise tal for alle kommuner på www.kommunen.dk

Rådgiver: Dyrt at lade folk sejle

Det handler om at gribe folk med det samme, når motivationen er der.

○ konsekvenser

Af Jens Holm
jens@kommunen.dk

Hos de uafhængige rådgivere hos Misbrugsportalen, der til daglig hjælper advokater, læger, elektrikere og hjemløse, der på den ene eller anden måde er havnet i et misbrug, er der ingen tvivl om, at behandlingsgarantien er vigtig.

”Det er vigtigt, at vi har behandlingsgarantien - og at den bliver overholdt - fordi vi har at gøre med en gruppe mennesker, der kæmper med en dobbeltsidet motivation. På den ene side ønsker de at stoppe misbruget og leve et normalt liv, mens de på den anden side

står med misbrug, som trækker rigtig meget i dem,” fortæller Lærke Ladefoged-Demant, der er souchef og projektleder hos Misbrugsportalen.

Garantien er ikke kun vigtig i forhold til, at misbrugeren kan få hjælp til et bedre liv uden stoffer, men også fordi de kontaktsøgende også kana have job, børn, partneren og boligen på højkant.

Langt op til overfladen

- Jo længere tid der går, før der bliver taget hånd om problemerne, jo dyrere bliver det også i sidste ende at lade folk sejle. Det er dyrt, at folk mister deres bolig, eller at folk mister arbejdet, og så er der bare endnu længere op til overfladen igen, siger Lærke Ladefoged-Demant. Hun understreger, at hur-

tig behandling og effektiv kontakt med kommunen er altafgørende for de misbrugere, der også har familie på spil.

- Har du børn, så er det endnu sværere at kontakte kommunen. Hvis du skal stå der og gøre opmærksom på, at du har et problem - samtidig med, at du har en potentiel skilsmisseag hængende - så er du jo dårligere stillet i forhold til at kunne få samvær med børnene efterfølgende. Det er klart også en problematik, vi møder, siger hun.

Misbrugsportalen blev stiftet i 2012 og har siden ydet støtte, oplysning og rådgivning til personer, der lider under forhold relateret til misbrug og afhængighed. Midlerne til foreningen kommer fra Socialstyrelsen og TrykFonden. ○

- Kommunerne skal simpelthen levere det, der er lovgivet om. Lige præcis her kan man sige, at der er betalt via økonomiaftalerne mellem KL og regeringen, mener Jann Sjursen.

3 ud af 4 overskrides

Aalborg Kommune markerer sig i statistikken som en af de kommuner, der har haft den største andel af overskridelser. Her blev garantien brudt ved 152 ud af 205 nystartede behandlinger i 2014.

- Vi er meget bevidste om, at vi ikke overholder behandlingsgarantien. Ikke bare set ud fra, at vi ikke overholder loven men også set ud fra, at vi har at gøre med borgere, som vi simpelthen skal stå klar til gribe, hvis de bare har lidt motivation for at gå i behandling og arbejde sig ud af deres misbrug, siger Maja Torp, der har været ansat som afdelingsleder ved misbrugsafsnittet i Aalborg Kommune siden 2015.

Ifølge afdelingslederen står kommunen overfor at gennemføre en større omlægning af området til marts, som netop skal imødegå de

